

PRÁVA A POVINNOSTI PACIENTŮ

1. PRÁVA PACIENTŮ

(výňatek informací ze zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování), v platném znění

1. Zdravotní služby (dále jen služby) lze pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li zákon jinak (souhlas s hospitalizací musí být vždy písemný).
2. Pacient má právo
  - na poskytování služeb při zachování úcty, důstojného zacházení, ohleduplnosti a respektování soukromí v souladu charakterem poskytovaných služeb,
  - zvolit si poskytovatele služby a zdravotnické zařízení vyjma služeb při zdravotnické záchranné službě, pracovně-lékařské služby, nařízené izolaci, karantény nebo ochranném léčení, osob umístěných v policejních celách u Policie ČR, ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, osob, jejichž zdravotní stav je posuzován pro účely sociálního zabezpečení a oblast zaměstnanosti a další, pokud to stanoví jiný právní předpis,
  - vyžádat si konzultační služby od jiného poskytovatele popř. zdravotnického pracovníka, než který mu poskytuje služby (to neplatí, jde-li o poskytování neodkladné péče nebo o osoby ve výkonu vazby, trestů odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, apod.),
  - být seznámen s vnitřním řádem RÚ lůžkové péče,
  - na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce popř. osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient svěřen, je-li pacient nezletilý či je osobu s omezenou nebo zcela zbavenou způsobilostí k právním úkonům a na přítomnost osoby blízké nebo určené pacientem, a to v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí služeb,
  - být informován předem o ceně poskytovaných služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje,

- znát jména a příjmení zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků včetně osob připravujících se na výkon zdravotnického povolání, které se přímo účastní poskytování služeb,
  - odmítnout přítomnost osob, které nejsou na poskytování služeb přímo zúčastněny vč. osob připravujících se na povolání zdravotnického pracovníka,
  - přijímat návštěvy v rámci lůžkové nebo jednodenní péče, a to s ohledem na svůj zdravotní stav a v souladu s vnitřním řádem a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak,
  - přijímat v rámci poskytované služby duchovní péči a duchovní podporu od duchovních církví a náboženských společností registrovaných v ČR v souladu s vnitřním řádem a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů
  - na poskytování služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných služeb.
3. Pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má při komunikaci související s poskytováním služeb právo dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Obdobně to platí, jde-li o tlumočení z cizího jazyka, s výjimkou slovenštiny.
  4. Pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá psa se speciálním výcvikem, má právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení, a to způsobem stanoveným vnitřním řádem tak, aby nebyla porušována práva ostatních pacientů, nestanoví-li jiný právní předpis jinak. Psem se speciálním výcvikem se pro potřeby věty první rozumí vodící pes nebo asistenční pes.
  5. Pacient má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o jeho zdraví. Je pouze na pacientovi, zda si přeje, aby údaje o jeho zdravotním stavu byly sdělovány dalším osobám. Je to především on, kdo může zdravotnické pracovníky zprostit jejich povinné mlčenlivosti ve vztahu ke všem údajům, které jim během svého pobytu ve zdravotnickém zařízení sdělil. Bez pacientova souhlasu může lékař i jiní zdravotničtí pracovníci sdělovat údaje o jeho zdravotním stavu pouze za přísných zákonem stanovených podmínek a přesně vymezenému okruhu osob.
  6. Pacient má dále právo:
    - být srozumitelným způsobem v dostatečném rozsahu informován o svém zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu a všech jeho

změnách (dále jen informace o zdravotním stavu), při přijetí do péče a dále vždy, je-li to s ohledem na poskytované služby nebo zdravotní stav pacienta účelné

- klást doplňující otázky vztahující se k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám, které mu musí být srozumitelně zodpovězeny,

Informace o zdravotním stavu obsahuje zejména údaje o:

- příčině a původu nemoci, jsou-li známy, jejím stádiu a předpokládaném vývoji,
- o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb, včetně jednotlivých zdravotních výkonů,
- jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích pro pacienta,
- další potřebné léčbě,
- omezeních a doporučeních ve způsobu života s ohledem na prvotní stav,
- možnosti vzdát se podání informace o zdravotním stavu a určit osoby nebo vyslovit zákaz o podávání informací o svém zdravotním stavu.

7. Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit (dále jen dříve vyslovené přání).

Dříve vyslovené přání musí být učiněno způsobem stanoveným v zákoně – tj. písemně s úředně ověřeným podpisem pacienta vč. poučení. Platnost dříve vysloveného přání je 5 let.

Pokud učiní dříve vyslovené přání pacient při přijetí do péče nebo v průběhu hospitalizace, musí být zaznamenáno ve zdravotnické dokumentaci a musí být podepsáno pacientem, zdravotnickým pracovníkem a svědkem.

2. POVINNOSTI PACIENTŮ

(výňatek informací ze zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování)

Povinnosti pacientů, osob ošetřených či hospitalizovaných v Revmatologickém ústavu (dále jen RÚ).

Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen

1. dodržovat navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
2. řídit se Vnitřním řádem RÚ,
3. uhradit poskytovateli cenu poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem,
4. pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
5. nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

Prokázání totožnosti osoby

Pacient, zákonný zástupce pacienta, osoba určená pacientem, osoba blízká pacientovi nebo osoba ze společné domácnosti jsou povinni prokázat svou totožnost občanským průkazem, jestliže o to zaměstnanec RÚ, který pacientovi zdravotní službu poskytuje, požádá. Povinnost prokázat se občanským průkazem má rovněž osoba, která uplatňuje právo na informace o zdravotním stavu pacienta a osoba, která hodlá hospitalizovaného pacienta navštívit a není osobou podle věty první.

Jde-li o cizince, totožnost se prokazuje cestovním dokladem nebo jiným průkazem totožnosti.

Má-li zdravotnický pracovník pochybnost, zda jde o osobu blízkou, potvrdí osoba blízká tuto skutečnost čestným prohlášením, ve kterém uvede své kontaktní údaje a číslo průkazu totožnosti; čestné prohlášení je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.

Jestliže pacient nebo zákonný zástupce pacienta odmítne prokázání totožnosti podle výše uvedeného odstavce, může poskytovatel nebo zdravotnický pracovník

odmítnout poskytnutí zdravotní služby, nejde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout neodkladnou péči.

Odmítne-li prokázání totožnosti jiná osoba, může ji RÚ odmítnout požadovanou součinnost nebo jí neumožnit návštěvu hospitalizovaného pacienta. To neplatí, potvrdí-li pacient totožnost osoby.

O odmítnutí návštěvy je hospitalizovaný pacient neprodleně informován, popřípadě ihned po té, co sdělení této informace umožní zdravotní stav pacienta.